

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15006742	IES Concepción Arenal	Ferrol	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Proxecto competencial	2º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	6
4.2. Materiais e recursos didácticos	7
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	7
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	7
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	8
6. Medidas de atención á diversidade	8
7.1. Concreción dos elementos transversais	8
7.2. Actividades complementarias	9
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	10
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	10
9. Outros apartados	10

1. Introducción

O PC de 2º ESO pretende o desenvolvemento das competencias transversais do alumnado mediante a realización dun proxecto por medio do que se participe na resolución colaborativa de problemas, se reforce a autoestima, a autonomía, a reflexión, a responsabilidade e interese por desenvolver un traballo coidado. Sempre estará presente a perspectiva do interese por unha aprendizaxe permanente e a idea de "aprender a aprender".

Entre as distintas competencias intégranse capacidades como o pensamento crítico, a resolución de problemas, o traballo en equipo, as capacidades de comunicación e negociación, as capacidades analíticas, interculturais e a creatividade. Neste senso, esta materia de PC desembocará nun traballo monográfico/un proxecto interdisciplinar que reforzará os aspectos máis transversais do currículo, favorecendo a interdisciplinidade e a conexión entre diferentes saberes.

Organízase en tres bloques.

- 1) Adquiriranse as competencias necesarias para prever un plan de traballo de cara á realización de proxectos ou a resolución de problemas de maneira autónoma.
- 2) No segundo bloque, xa establecido e coñecido o plan de traballo, o alumnado combinará as competencias transversais e os seus coñecementos para, segundo as pautas establecidas, resolver os problemas e comezar a executar os proxectos planificados. Debe utilizar as fontes de información impresa e electrónica (é dicir, en diferentes soportes e formatos), lograr habilidades para discernir información necesaria da irrelevante (ser críticos), aprender a presentar correctamente os resultados dos seus traballos e adquirir hábitos de uso ético da información.
- 3) Por último, finalizarase o proxecto potencial. O traballo deberá ser entregado/exposto con corrección, coherencia, cohesión- Estará ben organizado e presentado coa maior claridade posible. Ademais da exposición oral do resultado, entregarase previamente escrito. Contéplase o emprego de soportes audiovisuais e informáticos que servan de apoio, sempre que sexa posible.

O resultado final debe ser fomentar no alumnado coñecementos, actitudes e aptitudes que faciliten o seu desenvolvemento nos novos entornos de aprendizaxe e investigación, progresivamente máis complexos e, ademais, que adquiera unha adecuada competencia informacional. En conclusión, a realización dun proxecto e a resolución colaborativa de problemas, permitirá ó alumnado comprender a realidade, resolver conflitos de forma reflexiva, dialogar para mellorar, respectar os valores universais, crear un sistema de valores propios e participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Diseñar un plan de traballo para a realización dun proxecto ou a resolución dun problema a través da definición de obxectivos e das accións para acadalos, tendo en conta as necesidades da contorna.	1			1	1-5	3	1-2-3	
OBX2 - Desenvolver o proxecto segundo a planificación prevista mobilizando conxuntamente as competencias transversais que se requiran.	1-3		5	3	1-3	2	3	
OBX3 - Presentar os resultados asociados ao proxecto competencial empregando dun xeito respectuoso estratexias e ferramentas de comunicación adecuadas cunha linguaxe verbal e corporal positiva, control das emocións negativas e, de ser o caso, co uso de recursos informáticos e audiovisuais.	1-5	3	3	2-3	1-3			3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Aprendendo a investigar, planificar e contrastar a información	O alumnado aprenderá a manexarse con autonomía na nosa Biblioteca e recordar o seu funcionamento e organización. Profundizará no tratamento da información e a competencia dixital básica. Deberá coñecer como se fai un traballo de investigación (pautas de estruturación, presentación), como se cita, adquirir habilidades para ser críticos, adoptar hábitos éticos para usar ben a información, reflexionan sobre perigos-vantaxes de Internet... En definitiva, preténdese que o alumnado se desenvolva en diferentes entornos de aprendizaxe e investigación e adquiera unha adecuada competencia informacional.	30	10	X		
2	Somos investigadores: En marcha co proxecto	Nesta fase de comezo de elaboración do traballo, xa previamente planificado, procurarase o respecto ás fontes de información impresa e electrónica, a búsqueda de palabras clave, a análise e recompilación de datos variados para organizar o traballo e estruturalo con precisión, rigor e orde.	30	13		X	
3	O Proxecto final. Exposición e presentación	O resultado final debe ser fomentar no alumnado coñecementos, actitudes e aptitudes que faciliten o seu desenvolvemento nos novos entornos de aprendizaxe e investigación, progresivamente máis complexos e, ademais, que adquiera unha adecuada competencia informacional. A información recompilada e organizada terá como resultado unha presentación final do produto elaborado	40	12			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Aprendendo a investigar, planificar e contrastar a información	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Estimar a importancia da temática do proxecto que vai a elaborar.	TI	100
CA1.2 - Identificar e determinar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Seleccionar recursos e materiais para a realización do proxecto.		
CA1.3 - Identificar, seleccionar e analizar a información que se precisa.	Identificar, seleccionar e analizar a información necesaria para a realización do proxecto.		
CA1.4 - Realizar a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Temporalizar as distintas fases do proxecto.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Solventar incidencias que poidan xurdir.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Procura e selección de información relacionada cos proxectos.
- Planificación: secuenciación e temporalización.

UD	Título da UD	Duración
2	Somos investigadores: En marcha co proxecto	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Executar as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización prevista.	Executar as actuacións planificadas.	TI	100
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicar os coñecementos axeitados.		
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Empregar recursos e materiais necesarios.		
CA2.4 - Resolver, dentro do seu nivel de autonomía, ou comunicar as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.	Resolver as incidencias xurdidas.		
CA2.5 - Valorar os resultados logrados ao termo da execución do proxecto.	Valorar os resultados logrados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
3	O Proxecto final. Exposición e presentación	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Presentar o proxecto realizado e, de ser o caso, os produtos finais obtidos.	O alumnado deberá presentar o traballo elaborado cun mínimo de adecuación, coherencia e cohesión na presentación, organización da tarefa...	TI	100
CA3.2 - Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade, para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade.		
CA3.3 - Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	A xestualidade é adecuada e trata de mirar ao auditorio.		
CA3.4 - Potenciar as emocións positivas na exposición e controlar, de ser o caso, a conduta asociada ás emocións negativas.	Potenciar as emocións positivas na exposición.		
CA3.5 - Empregar recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos como apoio na presentación do proxecto.	Empregar recursos dixitais na presentación do proxecto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Presentación de proxectos: a expresión verbal e corporal; control das emocións e da conduta.
- Uso de recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos de apoio á comunicación para a presentación do proxecto.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Tentará ser activa e variada, que combine o traballo individual e o cooperativo sempre que sexa posible. Ó familiarizar ó alumnado co uso das diferentes fontes de información búscase que adquira progresiva autonomía persoal e destrezas para elaborar traballos e guions cunha corrección mínima, A consulta e reflexión sobre diferentes recursos de páxinas web ou recursos en rede estará moi presente na metodoloxía empregada.

Pediráselle ó alumnado a entrega/elaboración de esquemas e sínteses para facilitar o seu traballo

Na metodoloxía incluírase ó uso da Biblioteca cos recursos que nela se ofrecen para poder facer unha práctica directa e facer dela un importante centro de recursos e documentación.

Débase contar coa diversidade do alumnado polo que se procurará respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe para alcanzar os obxectivos mínimos.

O inicio de cada sesión procurarase que expoñan oralmente o que coñecen de cada tema a tratar para dun xeito dinámico e participativo se introduza ou acerque ó que se coñeza xa de cada aspecto. Aínda que a asignatura posúe un enfoque eminentemente práctico, algunhas cuestións básicas máis teóricas (como os métodos de citas bibliográficas, a presentación da bibliografía etc) deberán ser abordadas no 1º trimestre dentro da metodoloxía activa que busca sexan autónomos para aprender a manexar diferentes soportes e a atopar, interpretar, presentar e reorganizar a información

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Os materiais e recursos didácticos serán variados. Non hai libro de texto de referencia polo que o profesor entregará fotocopias, cuestionarios ou aquel material que poda resultar útil para aprender a organizar e planificar o traballo de modo correcto e claro.

Potenciarase o uso de materiais da biblioteca e a utilización de recursos webs (blog, presentacións...) así como o uso tanto de ordenador como de libreta, cadernos...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias clave. O seu obxectivo é facilitar información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. A dita información servirá para programar as adaptacións precisas, así como para a elaboración das actividades de reforzo e de ampliación no caso de ser necesarias. Os resultados da dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do departamento de orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	30	30	40	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Dado o carácter progresivo e a finalidade perfectamente delimitada de elaborar un proxecto persoal e interdisciplinar, na 1ª avaliación (un acercamento ás competencias necesarias para desenvolver o plan de traballo posterior) cualificarase o traballo do alumnado tendo en conta fundamentalmente os indicadores de que teñen clara a temática do traballo proposto, saben identificar e distinguen a información pertinente ou non e coñecen as pautas básicas de elaboración do posterior traballo (cita de fontes, bibliografía, esquematización, presentación...).

Na 2ª avaliación a execución do proxecto en si fará que os criterios xa se centren na organización da información dun modo correcto e se teñan en conta indicadores para comprobar si se empregan de modo axeitados coñecementos, as competencias, o nivel de autonomía persoal e interese por presentar con claridade as propias conclusións e creacións

Na 3ª avaliación cualificarase o produto final resultado das anteriores etapas. Ten un peso maior no total da programación posto que é o propio proxecto individual o que deberá ser presentado (oralmente e por escrito) con corrección e utilizando diferentes soportes sempre que sexa posible.

As táboas de indicadores valoraranse segundo a escala seguinte: Non Satisfactorio/Superado/Ben/ Moi ben
CRITERIOS XERAIS DE CORRECCIÓN DE EXAMES/TRABALLOS/CUESTIONARIOS.....:

Teranse en conta e valoraranse os seguintes criterios:

-Claridade, limpeza... na presentación dos aspectos relacionados coas actividades, cuestións e propostas solicitadas.

- Orde, presentación e limpeza en xeral. Os exames/traballos serán realizados con bolígrafo. Non se permite a utilización do lapis.
- Cando se formulen preguntas test, con varias posibles respostas, poderáselle pedir ó alumno que razoe e xustifique a resposta adecuada. Poderán descontar o número de respostas incorrectas que se especifique na proba.
- Cando se propoña algunha pregunta a desenvolver, ademais de considerar a medida en que se axusta o contido da resposta ó que se pregunta, terase moi en conta a claridade na redacción e exposición. Tamén se valorará positivamente si se elabora un esquema no que e se resume o contido da resposta.
- Os traballos realizados non poder ser un copia/pegañ de páxinas consultadas nin do traballo doutros compañeiros. Requiren a previa elaboración persoal e deben incluír as citas, como se lles indica a comezo de curso
- O feito de que un alumno sexa collido copiando nun exame, poderá levar consigo que a proba á cal pertenza o exame, lle sexa cualificada cun cero. Tampouco se aceptarán aqueles traballos que sexan copiados doutros compañeiros ou non sexan da autoría do alumno.

Criterios de recuperación:

No caso de que un alumna/o non realice as tarefas asignadas ou non coopere adecuadamente no grupo de traballo dificultando o desenvolvemento do proxecto, terá que realizar unha proba escrita, a cal constará de distintas preguntas test de resposta única sobre diferentes aspectos traballados neste proxecto.

A nota de dita proba representará a nota da avaliación parcial correspondente.

De igual xeito, no caso de que unha alumna/o teña dúas avaliacións suspensas, deberá realizar unha proba escrita final, con preguntas test de resposta única sobre diferentes aspectos traballados neste proxecto.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Ao alumnado que durante este curso académico esté en terceiro ou cuarto da ESO con esta materia pendente, se lle exixirá o mesmo grao mínimo de consecución que ao alumnado que cursa a materia por primeira vez.

Este alumnado, deberá facer e entregar un proxecto de temática libre. De este modo:

Na primeira avaliación entregará un dossier coa planificación e escolla da temática do proxecto.

Na segunda avaliación amosará as distintas fases de execución do proxecto.

Na terceira avaliación presentará o proxecto final.

Como instrumentos de avaliación, empregaranse distintas listas de cotexo e rúbricas asociadas aos anteriores procedementos. Nestas rúbricas avaliaranse aspectos como a realización de tarefas encomendadas, presentación, orde, produto finais, claridade expositiva...

A nota da avaliación ordinaria en xuño virá dada pola media aritmética das notas das avaliacións parciais.

6. Medidas de atención á diversidade

Para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo serán deseñadas de xeito específico de modo que se facilite o desempeño do seu rol no proxecto. Do mesmo modo, prestaráselle unha maior atención na aula e nas actividades fóra da aula, estando pendentes en todo momento do seu desempeño así como da consecución das súas tarefas individuais. Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión da Lectura	X		
ET.2 - Expresión Oral e Escrita	X		X
ET.3 - Comunicación Audiovisual	X		X
ET.4 - Competencia Dixital	X		X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial		X	
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico		X	
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X
ET.9 - Creatividade		X	

Observacións:

No deseño de actividades á hora de traballar en grupo:

- Fomentarase de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.
- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Por determinar.	Se se considera pertinente cando o proxecto esté en marcha e deseñado			

Observacións:

Se o tema elixido para o proxecto así o requirise poderíase levar a cabo algunha actividade complementaria co fin de culminar a tarefa deseñada.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado.
Participación activa de todo o alumnado.
Adecuación á temporalización das unidades didácticas.
Apoio e implicación por parte das familias no traballo do alumnado.
Toma de medidas de atención á diversidade para atender ao alumnado con NEAE no deseño das actividades.
Utilización de distintas estratexias metodolóxicas en función das unidades didácticas.
Utilización dos distintos instrumentos de avaliación.
Eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación.

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das etodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto. O documento elaborado para levar dito seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do docente, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos recursos dispoñibles.

O propio seguimento da programación será realizado en Proens cando menos, unha vez ao mes, tal e como se reflecte na normativa, deixando constancia nas actas de reunión de departamento.

9. Outros apartados